

Talen naar de toekomst

Duurzaamheid in het talenonderwijs

Jan Willem van der Weij
Mark Boode

Talen naar de toekomst

Programma 13.15 – 14.00

Toekomstbeelden

Duurzame didactiek

Vertaling naar taalonderwijs

- Literatuur
- Argumentatie
- Spreekvaardigheid
- Schrijfvaardigheid

Vragenronde

Mark

‘WTF is er aan de hand
en wat kunnen we eraan doen?’

Ruimte voor
emoties

‘WTF is er aan de hand
en wat kunnen we eraan doen?’

Ruimte voor
emoties

Kennis

‘WTF is er aan de hand
en wat kunnen we eraan doen?’

Ruimte voor
emoties

Kennis

‘WTF is er aan de hand
en wat kunnen we eraan doen?’

Hoop &
handelingsperspectief

Teachers for Climate
Universiteit Utrecht e.a.
Inner Development Goals
Universiteit Amsterdam e.a.
Schrijvers voor Toekomst

Planetair Burgerschap
Didactiek van de Hoop
Transitievaardigheden
Transition Makers Toolbox
Nieuwe toekomst

Vertaling naar talenonderwijs

Jan Willem

Lerarenopleiding Nederlands
Hogeschool van Amsterdam

Duurzaamheid in het onderwijs

- Gert Biesta; kwalificatie, socialisatie, *subjectificatie*; 'is wat ik wens wensbaar, is wat ik verlang verlangbaar?'
- Duurzaamheid als *agenda* vs duurzaamheid als *principe*
- Burgerschap

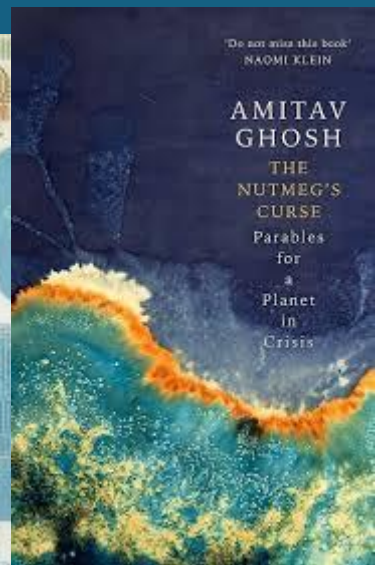
/ C Maatschappelijke vraagstukken

Kerdoel 6 Maatschappelijke vraagstukken

Doelzin De leerling weegt af welke mogelijkheden die heeft om ten aanzien van maatschappelijke vraagstukken te handelen.

Inspiratiebron

- Amitav Ghosh, *The nutmeg's curse; Parables for a planet in crisis* (2021)
- de omgeving draagt betekenis
- verhalen en de crisis van de planeet

Het schoolvak Nederlands

- Lezen en nadenken over de wereld en de verhouding van mens tot de natuur; ecokritiek
- Lezen en argumentatiestructuren; drogredenen; leren kritisch denken en systeemdenken
- Je leren uitdrukken, ook op emotioneel niveau; 'leren luisteren
- Leren verbeelden van de wereld, vroeger, nu en in de toekomst

- Niet méér doen,
- maar andere keuzes maken

Literatuur

Als je tijd hebt

Leeft een spruitje minder dan een spreek of sprot?
Wuiven veren dooier dan een veld vol graan en rogge?
Is al het eten op mijn bord niet doodgemarteld leven;

zou ik niet liever smullen van een kiezel of een kei?
Ik wilde dat ik leven kon van lege lucht en stoom,
van wind die waaide en een hand die zachtjes aaide,

van het noemen van jouw naam. Kom van mijn lippen
kussen eten, waarvoor geen enkel levend wezen hoeft
te sterven. Kom vanavond, als je tijd hebt. Heb je tijd?

- Ted van Lieshout, 'Als je tijd hebt'
- Levend-niet-levend (menselijk, dierlijk, plantaardig)
- Perspectief van een kind
- Vak: poëzieanalyse

Voorbeelden (literatuur)

- Mariken Heitman, 'Wat je doet als je alleen bent'.
 - De verhouding van mens en dier en de rol van empathie
 - Vak: verhaalanalyse
- Raoul de Jong, *Jaguarman*
 - Verhouding van de mens tot de natuur en het oerwoud
 - Kolonialisme en slavernij komen in dat verband ter sprake
 - Vak: literatuurgeschiedenis

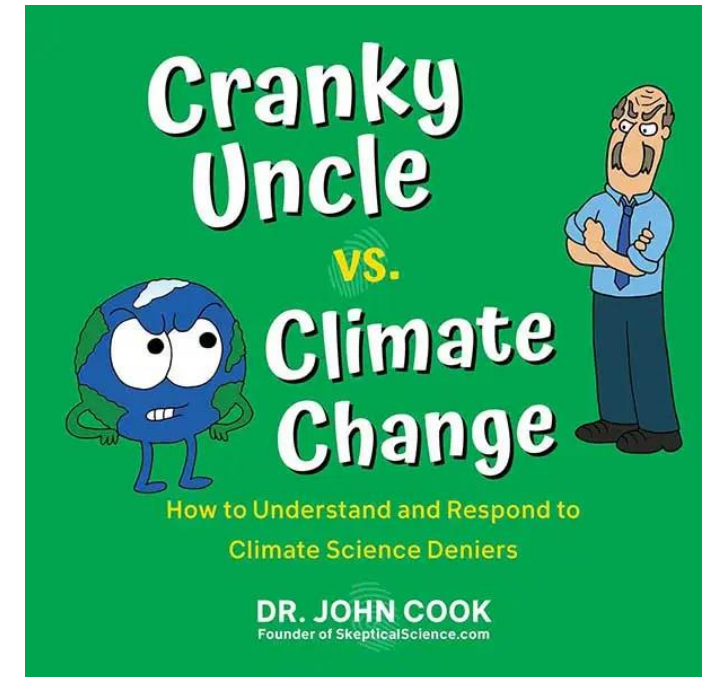
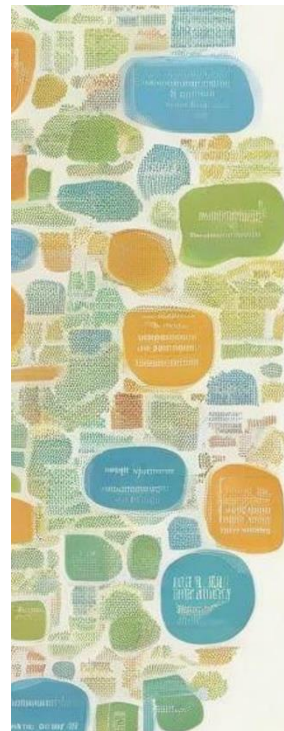

Leesvaardigheid/Argumenteren

ARGUMENTATIE & DROGRENERINGEN

- <https://conceptcartoons.nl/>
- <https://crankyuncle.com/>
- <https://debeteredocentenkamer.nl/alles-naar-de-tyfus/>

Spreekvaardigheid

Spreekvaardigheid is de mogelijkheid om te spreken en te worden verstaan. Het is een vaardigheid die nodig is om te communiceren met anderen. Het is een vaardigheid die kan worden geleerd en verbeterd. Het is een vaardigheid die belangrijk is voor het dagelijks leven. Het is een vaardigheid die nodig is om te werken, te studeren en te leven. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen anderen. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te verbeteren. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de natuur te beschermen. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de mensheid te verenigen. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de toekomst te bouwen. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we willen. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we nodig hebben. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we waarderen. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we respecteren. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we liefhebben. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we beschermen. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we verbeteren. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we creëren. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we delen. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we geven. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we ontvangen. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we danken. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we waarderen. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we respecteren. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we liefhebben. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we beschermen. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we verbeteren. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we creëren. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we delen. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we geven. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we ontvangen. Het is een vaardigheid die kan worden gebruikt om te helpen de wereld te maken wat we danken.

LEREN PRATEN OVER EMOTIES

- Praat a.d.h.v. concrete gebeurtenis, actualiteit, foto, leesfragment, artikel, vraagstuk, schrijfoopdracht. **Wat doet het met je?**
- Alles mag er zijn, **niet oordelen maar inventariseren**, proberen te begrijpen, interesse in leerlingen tonen
- Leerlingen wel **activeren**, maar **niet dwingen** om te praten
- We hoeven **geen consensus** te bereiken, het is geen discussie, we proberen meer van elkaar te weten te komen
- **Spelregels**, bijv. alleen reageren door een vraag te stellen
- Methodiek (bijv. Polak-methode)
- **Flexibel in tijd**, geef jezelf ruimte om een gesprek korter of langer te laten duren dan gepland
- Gesprek rustig beëindigen als het verslapt of te heftig wordt
- Samenvatten of **reflecteren op sfeer/aandacht/proces**

Wees nieuwsgierig naar wat
jouw leerlingen voelen

SPELOPDRACHTEN / ROLLENSPELEN

Frank Goethals / Studio Tegenwind

~ AMBASSADE VAN DE NOORDZEE ~
LUISTEREN / SPREKEN / ONDERHANDELEN

FASE 1: LUISTEREN (2018 – 2022)

Vertrekkend vanuit de onderzoeksvraag 'Wat doet de Noordzee?' luistert de Ambassade zo goed mogelijk naar de zee. In teams met kunstenaars, wetenschappers, verhalenvertellers en beleidsmakers wordt geluisterd naar de Noordzee in de casussen: Stem voor de Paling, Onderwatergeluid, Toekomst van de Delta en Windparken op zee.

FASE 2: SPREKEN (2023 – 2026)

Door de luistermethodes die zijn ontwikkeld in fase 1 zijn we in staat de Noordzee beter te zien, te horen, te voelen, ruiken en proeven. In de tweede fase ligt de focus op de vertegenwoordiging van de Noordzee en het vergroten van de aanwezigheid van de Noordzee in de politiek en de samenleving.

FASE 3: ONDERHANDELEN (2027 – 2030)

Na de spreekfase zal de Ambassade zich op diplomatieke wijze inzetten voor een meer Noordzee-inclusieve democratie. Een belangrijk onderdeel van deze fase is het laten 'landen' van de opgedane inzichten in het huidige web van menselijke wetten, belangen en regelgeving.

Schrijfvaardigheid

SCHRIJFOPDRACHTEN

Vanuit toekomstscenario's

- Dagboek van de Toekomst (PBL-scenario's, JKB klimaatagenda)
- Reisgids Nederland 2050
- Brief vanuit de toekomst
- Stad / museum / school van de toekomst

Fictie

- Sciencefiction (ethiek, techniek)
- Fantasy (waarden, normen, dieren)
- Historisch (creëert tijdsbesef)

Vanuit andere perspectieven

- Schrijven vanuit de zee (Ambassade van de Noordzee)
- Schrijven vanuit een dier
- Dialogen

Betoog

- Burgerlijke ongehoorzaamheidsactie (o.a. slogans, manifest, speech)
- Column
- Opiniëartikel

Er zijn oneindig veel toekomsten mogelijk!

Vragenrondje

Contact

- Jan Willem van der Weij j.w.van.der.weij@hva.nl
- Mark Boode mark@markboode.nl